

Neo Rauch

Begleiter. Mit realizmu

ZACHĘTA

12 marca – 15 maja 2011

Holt, 2005, Sammlung Kaufmann, Berlin, dzięki uprzejmości Galerie EGEN + ART Leipzig/Berlin and David Zwirner, New York, fot. Uwe Walter

Zachęta
Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3
00-916 Warszawa
dyrektor
Hanna Wróblewska

kurator
Joanna Kiliszek
współpraca ze strony Zachęty
Katarzyna Kołodziej
Julia Leopold

biuro prasowe
Olga Gawerska
Marta Miś-Michalska
rzecznik@zacheta.art.pl
m.mis-michalska@zacheta.art.pl
tel. 22 556 96 55

Zdjęcia znajdują się na
ftp.zacheta.art.pl
login: prasa
hasło: wystawa
teczka: neo rauch

www.zacheta.art.pl

Ekspozycja zrealizowana przy wsparciu Fundacji Kultury Wolnego Kraju Saksonia, Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec oraz dofinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP.

Wystawa pod patronatem prof. Władysława Bartoszewskiego, ministra w Kancelarii Premiera RP ds. dialogu międzynarodowego oraz Pana Rüdigera Freiherr von Fritscha, Ambasadora RFN w Polsce.

sponsor wystawy AUDI

sponsorzy galerii: PERI, Lidex, Netia

sponsorzy wernisażu: DeLonghi, Kenwood, Blikle, Freixenet

patroni medialni: Gazeta Wyborcza, Polityka, TOK FM, The Warsaw Voice, Stolica, Art & Business, artinfo.pl, Kultura Liberalna

Neo Rauch

Begleiter. Mit realizmu

Wystawa Neo Raucha w Zachęcie Narodowej Galerii Sztuki w Warszawie jest pierwszym tak szeroko zakrojonym przeglądem malarstwa tego wyjątkowego artysty, najwybitniejszego przedstawiciela lipskiej szkoły malarstwa.

Z okazji 50-tych urodzin Neo Raucha w kwietniu 2010 roku w Museum der bildenden Künste w Lipsku oraz w Pinakothek der Moderne w Monachium odbyły się dwie równoległe wystawy twórczości artysty. Stało się to impulsem do udostępnienia obszernego przeglądu prac malarza także w Zachęcie.

Postać Neo Raucha i jego sztuka nie były dotąd szeroko znane w Polsce. Przygotowany pokaz obejmuje trzydzieści prac, które powstawały w latach 1993–2011. Narracja figuratywnych i ekspresyjnych obrazów Raucha rozgrywa się w kilku zachodzących na siebie płaszczyznach. W jego pracach widoczne są m. in. wpływy silnych w niemieckim malarstwie tradycji — ekspresjonizmu i symbolizmu. Wyjątkowa pozycja Neo Raucha na scenie artystycznej jest wynikiem znakomitej umiejętności łączenia obrazu człowieka, wywodzącego się ze specyfiki niemieckiego realizmu, z europejską mitologią.

Wystawie towarzyszy polsko-angielski bogato ilustrowany katalog, w którym poza tekstem kuratorskim Joanny Kiliszek znajdzie się esej Mathiasa Flügge — znanego niemieckiego krytyka od lat badającego sztukę Europy Środkowowschodniej. Katalog zaprojektował Grzegorz Laszuk.

Neo Rauch

- 1960 ur. w Lipsku
1981–1986 studiował malarstwo w Hochschule für Grafik und Buchkunst w Lipsku, pod kierunkiem profesora Arno Rinka
1986–1990 studia podyplomowe
1993–1998 asystent w Hochschule für Grafik und Buchkunst w Lipsku
2005–2009 profesor malarstwa i grafiki tej uczelni; od 2009 profesor honorowy tej uczelni
Mieszka i pracuje w Lipsku.

Nagrody:

- 2010 nagroda Fundacji *Bibel und Kultur*
2005 Nagroda artystyczna Finkenwerder
2002 Nagroda Vincenta van Gogha, przyznawana co dwa lata za osiągnięcia w sztuce współczesnej przez Bonnefantenmuseum w Maastricht
1997 Nagroda artystyczna *Leipziger Volkszeitung*

Wybrane wystawy indywidualne:

- 2011 Museum Frieder Burda, Baden-Baden
Begleiter. Mit Realismus, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa
2010 Palais Beaulieu, Ambasada Niemiec, Paryż
Begleiter, Museum der bildenden Künste, Lipsk; Pinakothek der Moderne, Monachium
2009 *Schilfand*, Galerie EIGEN + ART, Berlin
2007 *para*, Max Ernst Museum, Brühl
para, Metropolitan Museum of Art, Nowy Jork
Neo Rauch. Neue Rollen, Rudolphinum, Praga
2006 *Neo Rauch. Neue Rollen. Bilder 1993 bis heute*, Kunstmuseum Wolfsburg
Der Zeitraum, Galerie EIGEN + ART, Lipsk
2005 CAC, Malaga
Sammlung der Leipziger Volkszeitung, Honolulu Academy of Arts
2004 *Neo Rauch*, Albertina Wien, Wiedeń
2003 *Currents*, Saint Louis Art Museum
2002 Bonnefanten Museum, Maastricht
2001 Deutsche Guggenheim, Berlin
2000 *Randgebiet*, GfzK, Lipsk; Haus der Kunst, Monachium; Kunsthalle, Zurych
1997 *Art Award*, Leipziger Volkszeitung, Museum der bildenden Künste, Lipsk
1993 Galerie EIGEN + ART, Lipsk

Wybrane wystawy zbiorowe:

- 2010 *Das versprochene Land*, Albertinum Dresden, Drezno
German Contemporary Painting, MASP – Museu de Arte de São Paulo, Sao Paulo
Die Bilder tun was mit mir..., Einblicke in die Sammlung Frieder Burda, Museum Frieder Burda, Baden-Baden
Galerie EIGEN + ART, Lipsk
Luc Tuymans: Blick auf Zentraleuropa, Brugge Centraal, Brugia / Bruges
2009 *Bilderträume. Die Sammlung Ulla und Heiner Pietzsch*, Neue Nationalgalerie, Berlin
Realismus in Leipzig, Drents Museum, Assen, Holandia
60 Jahre 60 Werke. Kunst aus der Bundesrepublik Deutschland 1949–2009, Martin-Gropius-Bau, Berlin
2008 *Life After Death: New Paintings from the Rubell Family Collection*, MASS MoCA, North Adams; SITE Santa Fe, Nowy Meksyk; Katzen Arts Center Museum, Waszyngton; Frye Art Museum, Seattle; Salt Lake Art Center, Salt Lake City, Utah; Kemper Museum of Contemporary Art, Kansas City
Living Landscapes. A Journey through German Art, National Art Museum of China, Pekin
Visit(e). Werke aus der Sammlung zeitgenössischer Kunst der Bundesrepublik Deutschland, Palast der Schönen Künste, ING-Kulturzentrum am Kunstberg, Bruksela
The Present – Acquisition Monique Zajfen, Stedelijk Museum Amsterdam
Made in Leipzig. Bilder aus einer Stadt, Essl Museum, Klosterneuburg, Austria
Tokyo Blossoms. Deutsche Bank Collection Meets Zaha Hadid, Hara Museum of Contemporary Art, Tokio
After Cézanne, The Museum of Contemporary Art, Los Angeles
2005 *Generation X. Junge Kunst aus der Sammlung*, Kunstmuseum Wolfsburg
Contemporary Voices: Works from the UBS Art Collection, Museum of Modern Art, Nowy Jork / New York
Gegenwärtig: Geschichtenerzähler, Kunsthalle Hamburg
2004 *Not Afraid, Rubell Family Collection*, Miami
Aus deutscher Sicht, Meisterwerke aus der Sammlung Deutsche Bank, Pushkin Museum of Fine Arts, Moskwa
Territorio Livre, 26th Bienal de São Paulo
2003 *Die Erfindung der Vergangenheit*, Pinakothek der Moderne, Monachium
OUTLOOK, International Art Exhibition, Ateny / Athens
2002 *Cher Peintre, peins-moi / Lieber Maler, male mir/ Dear Painter, Paint Me*, Centre Georges Pompidou, Paryż; Kunsthalle Wien, Wiedeń
Eight Propositions in Contemporary Drawing, Museum of Modern Art, Nowy Jork
2001 *Plateau of Mankind*, La Biennale di Venezia, Wenecja
Squatters, Museu Serralves, Porto; Witte de With, Rotterdam

Prace na wystawie

Wszystkie prace dzięki uprzejmości

Galerie EIGEN + ART Leipzig/Berlin and David Zwirner, New York

www.eigen-art.com

- Ufer**, 1993
olej, papier
wys. ok. 293 cm, szer. ok. 302 cm
kolekcja prywatna
- Dromos**, 1993
olej, płótno
250 x 198,5 cm
kolekcja prywatna
- Grund**, 1993
olej, płótno
250 x 190 cm
kolekcja prywatna
- Dock**, 1994
olej, papier naklejony na płótno
wys. ok. 314, szer. ok. 307 cm
kolekcja prywatna
- Taufe**, 1994
olej, płótno
250 x 190 cm
kolekcja prywatna
- Haus I**, 1995
olej, papier na płótnie
125 x 162 cm
ACT Art Collection, Berlin
- Mittag**, 1997
olej, płótno
223 x 194 cm
Art in the Sachsen Bank /
Collection Landesbank
Baden-Württemberg
- Sonntag**, 1997
olej, płótno
223 x 194 cm
Art in the Sachsen Bank /
Collection Landesbank
Baden-Württemberg
- Start**, 1997
olej, płótno
200 x 150 cm
Sammlung Leipziger
Volkszeitung
- Sucher**, 1997
olej, płótno
60 x 45 cm
kolekcja prywatna
- Moder**, 1999
olej, płótno
300 x 200 cm
Friedrich Christian Flick
Collection
im Hamburger Bahnhof
- Uhrenvergleich**, 2001
olej, płótno
250 x 200 cm
kolekcja prywatna, Lipsk
- Waldbahn**, 2002
olej, płótno
210 x 300 cm
kolekcja prywatna
- Quecksilber**, 2003
olej, płótno
50 x 40 cm
kolekcja prywatna
- Aufstand**, 2004
olej, papier
199 x 275 cm
kolekcja prywatna
- Puls**, 2005
olej, płótno
210 x 270 cm
kolekcja prywatna, Niemcy
- Halt**, 2005
olej, płótno
50 x 40 cm
Sammlung Kaufmann, Berlin
- Das Blaue**, 2006
olej, płótno
300 x 420 cm
kolekcja prywatna
- Glück**, 2006
olej, płótno
40 x 50 cm
kolekcja prywatna
- cross**, 2006
olej, płótno
29 x 40 cm
kolekcja prywatna
- Vater**, 2007
olej, płótno
200 x 150 cm
kolekcja prywatna
- Goldgrube**, 2007
olej, płótno
80 x 160 cm
Sulkowski Collection
- Gefangene**, 2007/2008
olej, płótno
90 x 120 cm
Sammlung Leipziger
Volkszeitung
- Krönung I**, 2008
olej, płótno
250 x 190 cm
kolekcja prywatna
- Schilfand**, 2009
olej, płótno
210 x 300 cm
kolekcja Philipp i Dr. Christina
Schmitz-Morkramer,
Hamburg
- Rauner**, 2009
olej, płótno
160 x 120 cm
kolekcja prywatna, Niemcy
- Linke und rechte Hand**,
2009
olej, płótno
50 x 35 cm
kolekcja prywatna,
Frankfurt n. Menem/Wieder
- Der Schütter**, 2009
olej, płótno
50 x 35 cm
Sammlung Kaufmann, Berlin
- Dörfler**, 2009
olej, płótno
35 x 50 cm
Sammlung A.J
- Fastnacht**, 2010
olej, płótno
250 x 300 cm
kolekcja prywatna

Joanna Kiliszek

Mit realizmu

„Malarz dzięki swej wrodzonej subtelności pojmuje swoją epokę najgłębiej i najpełniej ją odzwierciedla.”
Andrzej Tarkowski¹

„Stój! Powstrzymaj się!” — te słowa wyrrywają się niemal automatycznie z ust, kiedy oglądamy obraz Neo Raucha *Halt! (Stój!)* z 2005 roku. Na brawurowo zakomponowanej, jasnej powierzchni, na tle domów i ściany, ma miejsce cichy dramat. Męska ręka przytrzymuje, a może ściska trudne do rozpoznania zwierzę. W dolnej krawędzi widać fragment litery „t” i wykrzyknik. Sekwencja ukazana na obrazie to moment tuż przed decydującym rozstrzygnięciem, które pozwoliłoby domyśleć się sensu przedstawionej sceny. Ale nie dowiemy się, czy to, co widzimy na płótnie to zabawa czy przemoc. Mimo realizmu szczegółów, pozornej czytelności, obraz nie ujawnia nam swojej tajemnicy, skrywa ją, budząc niepokój.

„Zależy mi na tym, aby uchwycić wydarzenie na sekundę przed możliwym ekscysem”² — mówił w jednym z wywiadów Neo Rauch. W innej rozmowie twierdził, że obraz musi zachować zarówno w sferze narracji, jak i formy zasłonę tajemnicy. Nie dostaniemy więc narzędzi do jednoznacznej interpretacji. Malarz jest głęboko przekonany, że dzieło sztuki jest tym doskonalsze, im mniej oczywiste, a jego sens pozostaje głębiej ukryty. Ta pewność wydaje się towarzyszyć malarzowi od początku niezwykle konsekwentnej drogi twórczej.

Drogę tę wyznacza kilka płaszczyzn. Zaczynijmy od miejsca, czyli wschodnich Niemiec, a dokładniej — Lipska i okolic, jednego z najważniejszych ośrodków wielowiekowej niemieckiej historii i kultury. Dzieciństwo i młodość w dawnym NRD, potem studia u profesora Arno Rinka w Hochschule für Grafik und Buchkunst (HGB), a wreszcie ostatnio praca w atelier mieszczącym się w dawnej przędzalni bawełny w dzielnicy Lipska, Plagwitz. Neo Rauch pozostał wierny miejscu, z którego pochodzi.

Drugą ważną rzeczą jest wyjątkowa wyobraźnia artysty, wsparta jego wrażliwością i dogłębnym wykształceniem. Lipska HGB dawała studentom malarstwa solidne podstawy: znajomość anatomii, estetyki, metafory, aż po świadomość społecznego czy politycznego wymiaru sztuki. Neo Rauch wyniósł stamtąd znajomość malarskiej tradycji, precyzyjny warsztat i wyjątkowe wycucie kompozycji. Malarz należy do bardzo nielicznych obecnie artystów, którzy nie powielają rzeczywistości, lecz wyrażają ją z całą świadomością i głębią obserwacji w sposób aluzyjny, metaforyczny, można rzec nawet — alegoryczny, a zarazem bardzo współczesny.

Federico García Lorca zwykł mówić, że nie musi podróżować po świecie, by go poznać, świat bowiem znajduje we własnym ogrodzie. To zdanie charakteryzuje Neo Raucha — jego niechęć do przemieszczania się. Po co jeździć po świecie, kiedy ma się go w sobie? Od wielkiej uwagi publiczności i światowej popularności o wiele ważniejsze są dla niego spokój, poczucie bezpieczeństwa, dyscyplina czy wręcz

odcięcie się od wszelkich turbulencji, które wytrącają artystę ze świata malarstwa i marzeń.

Właśnie: marzeń. Bo czym jest wystawa w Warszawie, jak nie ich spełnieniem? Jest też spełnieniem mojego marzenia o pokazaniu wybitnej sztuki, która obok nas, w środkowej Europie, rodziła się w czasach przełomu, napięcia, nadziei i wielkiej niewiadomej co do przyszłości. Miałam szczęście, pracując w latach 90. w Lipsku, przyglądać się z bliska rozwojowi malarza. Wystawy w Galerie Eigen + Art i Galerie für Zeitgenössische Kunst, wizyty w Hochschule für Grafik und Buchkunst, zabiegi nieodżałowanego Klaus Wernera, żarliwego propagatora Neo Raucha, sprawiły, że postać malarza i jego obrazy były w Lipsku powszechnie znane i podziwiane. A jednak głównym wyznacznikiem tej obecności były dyskrecja i dystans. Wówczas moja nieśmiałość i respekt, jaki odczuwałam wobec pełnej skupienia postawy artysty nie pozwoliły poznać się bliżej. Taka szansa wydarza się teraz.

Wystawa Neo Raucha w Warszawie ma duże znaczenie dla obrazu sztuki środkowej i wschodniej Europy, ponieważ przywraca prawidłowe proporcje w myśleniu o źródłach sztuki europejskiej w ogóle. Czasy zimnej wojny i żelaznej kurtyny uniemożliwiły na długi czas przepływ informacji na temat wydarzeń artystycznych i jakości sztuki w tym regionie. A przecież w obrazach Neo Raucha pobrzmiewają echa historii malarstwa niemieckiego, ale, co mniej oczywiste, także renesansu, manieryzmu, surrealizmu, konstrukttywizmu, malarstwa XIX wieku, realizmu socjalistycznego, grafiki reklamowej i komiksu. Widać tu lekcję sztuki od Andrieja Rublowa po Kazimierza Malewicza, Oskara Schlemmera czy artystów Bauhausu, ale także klasycyzującego malarstwa lat 30. Drzwi wyobraźni Raucha są także szeroko otwarte na bogatą tradycję kulturową środkowo-wschodniej Europy. Mam nadzieję, że w Polsce ta retrospektywa może przyczynić się do przywrócenia zarzuconej dyskusji o ekspresyjnym malarstwie figuratywnym, które kwitło u nas w latach 80., oraz o autentyzmie sztuki.

W obrazach Neo Raucha niepodzielnie panują i ścierają się mit i realizm. Początkowo podstawą mitu są odwołania do osobistych doświadczeń, przemyśleń i wrażeń. Potem jego wyznacznikiem stają się nawiązania do uniwersalnej ikonografii. Rzeczywistość zamknięta w micie przekształca się w mit rzeczywistości. Napięcie pomiędzy mitem a realizmem tworzy czas. Rauch ma skłonność do zatrzymywania akcji w czasie, wydłużania i celebrowania chwili, do ukazywania rzeczywistości jak w stopklatce. Mówił o sobie: „[...] ze mną jest trochę jak z Indianinem, który prosi taksówkarza, żeby zatrzymał się co dwa kilometry, po to by jego dusza mogła do niego dojeść”³.

Wystawa w Zachęcie uwzględniła upływ czasu i doświadczeń, jakich nabierał artysta. Układ prac jest niemal chronologiczny, z niewielkimi jedynie zakłóceniami. Główną oś wyznacza

napięcie pomiędzy tym, co prywatne, osobiste, czasami wręcz intymne z początku twórczości Raucha, a dojściem do tego, co uniwersalne w obrazach późniejszych. Artysta wychodzi ze świata marzeń i wizji do świata zewnętrznego.

Prezentowane w Sali Narutowicza pierwsze dojrzałe prace z początku lat 90. to ascetyczne i zarazem ekspresyjne kompozycje utrzymane w bardzo powściągliwych tonacjach: *Dock* (Dok) i *Grund* (Dno) z 1993 roku lub o rok późniejszy *Taufe* (Chrzest). Tytuł jest immanentną częścią obrazu, często umieszczony wewnątrz kompozycji, czasem wręcz poprzez dekoracyjne liternictwo stanowi jej dopełnienie. Tak jest do dzisiaj. Rolą wieloznacznych i tajemniczych jak same obrazy tytułów jest ochrona prac Raucha przed ostateczną, jednoznaczną interpretacją, zamknięciem w klatce pojęć. Tytuły nigdy nie są tłumaczone na inne języki i zawsze pozostawione po niemiecku, więc może samo ich brzmienie stanowi integralną część dzieła?

W twórczości artysty przełomowy wydaje się 1995 rok, kiedy obrazy zyskują jasną kolorystykę, a rozwiązania kompozycyjne nabierają nieoczekiwanej dynamiki i głębi (*Haus I / Dom I*). Jednak międzynarodowy sukces Neo Raucha datuje się od roku 1997, kiedy powstają tak przełomowe obrazy jak *Sonntag* (Niedziela) i *Mittag* (Południe), operujące wirtuozersko formą, kolorem i perspektywą. Pod koniec lat 90. tworzą się zręby tego niepowtarzalnego malarstwa — wyznaczają je zaskakujące, nieprzeniknione i tajemnicze, czasem doprowadzone wręcz do absurdu kombinacje ludzi i rekwizytów, budzący trwogę klimat, wielowarstwowa, skomplikowana narracja i kompozycja.

Neo Rauch nie maluje autoportretów, bo, jak twierdzi, w jego obrazach zawsze jest obecna część jego samego. Warto jednak w tym kontekście zwrócić uwagę na kameralny, wieńczący ekspozycję w pierwszej sali obraz *Quecksilber* (Rtęć) z 2003 roku. Unoszące się w powietrzu opary niekoniecznie muszą leczyć młodego mężczyznę z zabandażowaną głową, jak wierzone do czasów nowożytnych. Rtęć jest substancją toksyczną, niszczącą trwale tkanki. Jej opary mogą doprowadzić do bólu głowy i poważnego zatrucia. W tym pięknym z pozoru spokojnym portrecie przypominającym dzieła Vermeera, fascynująca rtęć jest kwintesencją zagrożenia, ryzyka, unicestwienia. Nie mamy tu do czynienia z realnym autoportretem, ale raczej z próbą odzwierciedlenia stanu ducha, emocji artysty. Portret staje się rodzajem okrutnej opowieści.

Ślady rtęci wykorzystywanej od czasów rzymskich do wydobywania złota i srebra odnajdziemy w obrazie *Goldgrube* (Kopalnia złota) z 2007 roku, który otwiera ekspozycję w okazałej Sali Matejkowskiej. Na pierwszy plan wybija się zdecydowanie błyszcząca powierzchnia złotej haldy, która kontrastuje z ciemnym, jakby płonącym niebem zachodu. Ten obraz otwiera kolejny okres twórczości, charakteryzujący się wirtuozerią obecną w obrazach Neo Raucha od tamtego czasu. Kompozycje są teraz wielkie, dramatyczne, teatralne. Postacie z obrazów nabierają pełnej formy, są malowane żywymi, ostro kontrastującymi ze sobą kolorami i bardziej miękką linią. W tych pełnych wirtuozerii pracach widać wpływy i inspiracje czerpane z zasobów europejskiego malarstwa. A jednak cytaty z wielkiego malarstwa — dla przykładu Velázquez czy Delacroix nigdy nie są dosłowne,

a obrazy posiadają współczesny wymiar. Wyrazem tego może być strój postaci, fragment współczesnej architektury, kolor albo nieoczekiwany rekwizyt, jak na przykład telefon komórkowy. Znajdujemy w nich także bardziej bliskie wzorce, jak w monochromatycznym, zamykającym wystawę obrazie *Das Blaue* (Niebieski) z 2006 roku — zdaje się on być holdem dla wybitnej tradycji lipskiej sztuki książki, poznanej dogłębnie w szkole, w której artysta się kształcił. W tym i innych obrazach wyczuwalne są też inspiracje tradycyjną ilustracją niemieckich elementarzy.

Nieprzypadkowe wydaje się to, że w tym samym czasie, gdy zmienia się sposób malowania, artysta na dobre zajmuje pracownię w dawnej przędzalni. Atelier jest dobrze ukryte w starych opuszczonych halach fabrycznych, w gąszczu korytarzy i tajemnych przejść. To bardzo osobiste miejsce, do którego wstęp mają nieliczni. Trwa tu bardzo intymny proces — proces tworzenia. Z przestronnego pomieszczenia artysta spogląda na wielkie muzea światowe i zbiory kulturowej pamięci własnymi oczami. Nam pozostaje podążać za jego myślą, poszukiwać jego inspiracji, poddać się magii malarstwa. Historia Neo Raucha podobna jest do historii opowiedzianej w bajce *Złoty klucz* braci Grimm o chłopcu, który znalazł mały klucz i żelazną szkatułkę. „Spróbował, a klucz szczęśliwie pasował do zamka. Przekreślił go jeden raz, a my musimy zaczekać, aż do końca otworzy szkatułkę i podniesie wieczko, wtedy dopiero dowiemy się, jakież to wspaniałości w niej się znajdowały”.⁴

- 1 Andriej Tarkowski, *Kompleks Tolstoj*, Wydawnictwo Pelikan, Warszawa 1989, s. 208.
- 2 Rozmowa Klaus Wernera i Neo Raucha, 18.02.1997 w: *Neo Rauch. Manöver*, kat. wyst., Galeria Eigen + Art, Leipzig 1997, s. 6–20.
- 3 Rozmowa Klaus Wernera i Neo Raucha, 18.02.1997, w: *Neo Rauch. Manöver*, op. cit., s. 6–20.
- 4 Wilhelm i Jakob Grimm, *Baśnie dla dzieci i dla domu*, Media Rodzina, Warszawa 2010, t. 2, s. 433.

Program edukacyjny towarzyszący wystawie

Spotkanie na wystawie z kuratorką, Joanną Kiliszek

13 marca 2011 (niedziela) godz. 12.15

spotkanie w holu głównym

w cenie biletu

Projekcja filmu *Neo Rauch — niemiecki malarz*

reż. Rudji Bergmann, Niemcy, 2007, 43 min

26 marca 2011 (sobota) godz. 18

sala multimedialna, wejście od ul. Burschego

wstęp wolny

„W zasadzie nigdy nie chciałem zostać artystą. Chciałem być malarzem. Chciałem malować, innymi słowy nigdy nie chciałem dorosnąć.”

Neo Rauch

Reżyser Rudji Bergmann odwiedza Neo Raucha w jego atelier w Lipsku. Towarzyszy mu podczas pracy nad wystawą *Para* w Metropolitan Museum w Nowym Yorku. Spotyka dyrektorów i historyków sztuki, przemierza wraz z artystą Lipsk poszukując korzeni człowieka, który nigdy nie chciał zostać kosmopolitą.

„Nie jestem żadnym zglobalizowanym instytutem malarstwa.”

Neo Rauch

Przyjdź i zadaj pytanie!

Spotkanie z Karoliną Wigurą (Kultura Liberalna)

5 maja 2011 (czwartek) godz. 18

spotkanie w holu głównym

wstęp wolny

Spotkaniem-dyskusją *Przyjdź i zadaj pytanie* chcemy umożliwić naszej publiczności konfrontację z krytykiem, historykiem sztuki czy kulturoznawcą. Dajemy każdemu możliwość rozmowy o wystawie na wystawie — nie w formie wykładu, ale żywej dyskusji. Proponujemy inne od kuratorskiego spojrzenie na prezentowane prace.

Patrzeć/Zobaczyć. Sztuka współczesna i seniorzy

13 maja (piątek) godz. 12.15

Spotkanie prowadzą: Barbara Dąbrowska i Maria Kosińska

obowiązują zapisy: b.dabrowska@zacheta.art.pl tel. 22 / 566 96 42

wstęp wolny

Spotkania z cyklu *Patrzeć/zobaczyć* skierowane są do osób w wieku emerytalnym. Próbuje przełamywać istniejące stereotypy o „prawdziwej dawnej sztuce i młodych skandalistach”, wyjaśniają, że sztuka współczesna nie jest niezrozumiała lub trudna i trzeba do niej podejść z odpowiednim dystansem. Seniorzy biorący udział w spotkaniach mają okazję do wyrażenia swojego zdania, dyskusji na temat twórczości artystów oraz konkretnych prac z wystawy.

Zwiedzaj wystawę z przewodnikiem!

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej o artyście, zastanawiasz się w jaki sposób powstała wystawa i według jakich kryteriów kurator dobierał na nią prace, skorzystaj z usługi przewodnika!

W każdą niedzielę o godz. 12.15 zapraszamy również na zwiedzanie aktualnie trwających wystaw z przewodnikiem.

Oprowadzanie w cenie biletu wstępu. Spotkanie w holu głównym.

Program dla młodzieży

Podczas oprowadzania zachęcamy młodzież do aktywnego udziału w zwiedzaniu wystawy. Za pomocą materiałów edukacyjnych zawierających wiele niezbędnych wskazówek i pomocniczych pytań prowokujemy do formułowania własnych spostrzeżeń i pomysłów na interpretację prac.

Jak zamówić przewodnika?

Dowiedz się tu: www.zacheta.art.pl/m.komornicka@zacheta.art.pl
/ 022 556 96 42

Zrób to sam — przewodnik po każdej wystawie

Folder zawiera pytania pomocne przy samodzielnej interpretacji prac prezentowanych na wystawie. Dotyczą one różnych problemów, nad którymi można się zastanowić, oglądając dzieła sztuki współczesnej. Każde pytanie umieszczone jest na tle o innym kolorze. Po drugiej stronie harmonijki znajdują się dodatkowe pytania pozwalające zgłębić problem.

Przy niektórych pracach na wystawie znajdziesz oznaczenia, których kolor wskaże Ci odpowiednie pytanie z folderu.

Nie musisz trzymać się zaproponowanych oznaczeń — możesz też dopasować inne pytania do wybranych przez siebie prac. Pamiętaj — nie ma złych odpowiedzi!

1. Weź folder.
2. Znajdź na wystawie oznaczoną na kolorowo pracę (na podpisach szukaj kolorowych naklejek).
3. Zadaj sobie pytanie odpowiadające kolorowi naklejki.

Folder do pobrania bezpłatnie w kasie galerii.

W każdą środę wysyłamy informację drogą mailową o wszystkich wydarzeniach Zachęty na nadchodzący tydzień. Jeśli chcesz otrzymywać newsletter, odwiedź naszą stronę internetową:

<http://www.zacheta.art.pl/newsletter>